
שיעור רסב

מל"ת רצט. מ"ע רב. רג. מל"ת ער.

מצוה רצט הזהיר מהכשיל קצתנו את קצתנו והוא שאם ישאלך אדם עצה בדבר נפתה בו, ובאה האזהרה מלרמותו ומהכשילו אבל תישירו על הדבר שתחשוב שהוא טוב וישר, והוא אמרו ולפני עור לא תתן מכשול. ולשון ספרי למי שהוא סומא בדבר ונוטל עצה ממך אל תתן לו עצה שאינה הוגנת. ולא זו כולל ג"כ מי שיעזור על עבירה או יסבב אותה, כי הוא יביא האיש ההוא לעון ובעזרתו הכשילו וחזר עור ויפתהו ויעזרהו להשלים עבירתו או יכין לו סבת העבירה, ומאלו הפנים אמרו במלואו ולוה ברבית ששניהם יחד עוברים משום ולפני עור לא תתן מכשול, כי כל אחד משניהם עזר את חבירו והכין לו להשלים העבירה, ודברים רבים מאד מזה המין יאמרו בהן עובר משום ולפני עור לא תתן מכשול, ופשטיה דקרא כמו שזכרנו תחלה. (קדושים, שם פי"ב):

מצוה רב היא שצונו להוריד המשא מעל הבהמה שנתגעה במשאה בדרך. והוא אמרו יתעלה עזוב תעזוב עמו. ולשון מכילתא עזוב תעזוב לשון פריקה ושם נאמר וחדלת מעזוב לו עזוב תעזוב נמצינו למדין שהוא עובר על עשה ולא תעשה כלומר שאנחנו נצטוינו לפרוק מעליה משאה והוזהרנו גם כן מהניח אותה רובצת תחת משאה ואם הניחה עבר על עשה ועל לא תעשה. הנה התבאר עזוב תעזוב מצות עשה וכבר התבארו משפטי מצוה זו בפ"ב ממציעא. (ואלה המשפטים, הלכות רוצח פי"ג):

מצוה רג היא שצונו להקים המשא על הבהמה או על האדם כשיהיה לבדו אחר שהורידו זולתנו, שאנחנו כמו שנצטוינו להורידו כן נצטוינו להקימו. והוא אמרו יתעלה הקם תקים עמו. ולשון מכילתא הקם תקים עמו זו טעינה. וכבר התבארו משפטי מצוה זו בשני ממציעא, ושם התבאר שמצוה מן התורה לטעון ומצוה מן התורה לפרוק, (כי תצא, שם):

מצוה רע שהזהירנו מהניח הנבוכ במשאו לחוץ בדרך, אבל נעזור אותו ונפרוק ממנו עד שיתקן לשאת אותו ולהגביהו ומגביה עמו משאו אם על גבו אם על בהמתו כמו שהתבאר במשנה תורה, והוא אמרו וחדלת מעזוב לו. ולשון מכילתא וחדלת מעזוב לו עזוב תעזוב מצינו למדין שהוא עובר על עשה ולא תעשה. וכבר בא גם כן לאו נפרד בזה הענין באמרו לא תראה חמור שונאך. ובספרי לא תראה מצות לא תעשה ולהלן הוא אומר כי תראה זו מצות עשה וכבר התבארו משפטי מצוה זו בשני ממציעא. (אלה המשפטים, הלכות רוצח פי"ג):